XVII. évfolyam. [illegible] 1. szám.

Kemenesvidék

KÖZGAZDASAGI FÜGGETLEN HETILAP.

(„KISCZELL és VIDÉKE") Megjelenik minden vasárnap. („KISCZELL és VIDÉKE")

Előfizetési ár: Egész évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. — Fél évre . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Lapfelelős szerkesztő: Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Csiszár Miklós könyvkereskedése folyóv. Sajgmondi István könyvkereskedése

Magyar föld — magyar kézen.

A magyar nemzeti és demokratikus földbirtokpolitika megoldását régóta sürgetik azok, akiknek még a háboru kitörése előtt is az volt a meggyőződésük, hogy Magyarország lakosainak boldogulása a legszorosabb összefüggésben van a magyar mezőgazdaság fejlődésével. Ezt a meggyőződést a világháboru csak megerősítette. Egész természetes dolog tehát, ha a Magyar Gazdaszövetség már a háboru befejezte előtt, a döntő győzelmek előestéjén tanácskozás tárgyává tette azokat a kérdéseket, amelyektől függ a magyar mezőgazdaság jövő fejlődése.

A kiinduló pont a tanácskozásoknál az volt, hogy a mezőgazdaság jövőbeni fejlődését elsőrendben is az ember mozditja elő, maga a földmivelő, ennek a földmivelőnek kell tehát okos törvényekkel, célra vezető társadalmi és törvényhozási intézkedésekkel a birtokában levő szántóföldön egy oly várat építeni, amelynek [illegible] tudjon felelni nemcsak [illegible], hanem immár bizvást mondhat [illegible] történelmi hivatásának.

A szántóföld a legnagyobb erőssége az országnak. Sajnos azonban ez az erős [illegible] olyan szabad forgalom tárgya volt, mint valami bolti áruczikk. A rossz szervények, sőt még inkább az egymásra szuloódó és a legtöbbször logikai összefüggésben nem álló törvényhozási intézkedések halmaza szinte hihetetlen gyorsasággal forgatta ki a magyar földmivelőt otthonából, vonta el tulajdonképeni hivatásától. Ezeken a bajokon kell tehát segiteni háboru utánra, s legelső sorban azt kell biztositani, hogy a magyar föld maradjon magyar kézen, maradjon azok kezén, a kikben meg van a testi és lelki készség arra, hogy kezelésük alatt a magyar szántóföld jövőben is megtud feleini nagy gazdasági és történelmi hivatásának.

A háboru máris sok tanuságot hozott felszinre, s igy az uj birtokpolitikának alapjai kezdenek kifejlődni. Az ellenség által feldult felvidéki falvak lakói részére a törvény kimondja az elidegenités tilalmát. Igy kell eljárni azokkal szemben is, akik mint rokkantak vagy mint évek hosszu során át Amerikában éltek jutnak majd szántóföldhöz. Egy szóval alapvető tantétele a demokratikus nemzeti földbirpolitikánk, hogy a földbirtok hihetetlen nagy mobilizációját meg kell szüntetni, a földbirtok állandó egy kézben maradását biztositani kell.

Ehhez természetesen nemcsak biztonyos elidegenitési tilalmakra, hanem az örökösödési törvény megváltoztatására, a földteher mentesitésére, a mezőgazdasági hitel rendezésére, a földbirtokok feldarabolásának törvényszerű szabályozására is szükség lesz, vagyis más szóval amig a pénz mindenhatóságában vetett hitet le [illegible] romboljuk, magasabb beavatkozással addig a leteső bajokon nem igen tudunk segiteni. Ugy kell a földbirtokot megszerezni, hogy abból tulajdonosát semmiféle pénzzel ki ne lehessen becsülni. Legyen a [illegible] a szántó-vető népé, s miután terveinkben [illegible] még mindig nagyon sok föld van egy tömegben, egyesek kezén, azért is kell gondoskodni, hogy a [illegible] megosztás az eddiginél jóval [illegible] legyen.

Legnagyobb örömmel kell tehát üdvözölni és méltányolni a Darányi Ignác alnöklete alatt a Magyar Gazdaszövetségben megindult alapvető tanácskozásokat, amelynek célja az, hogy a háboru utánra az igazi nemzeti és demokratikus földbirtokpolitika sarkigazságait megállapitsák. A háboruból visszatérő hősök leginkább fogják látni, hogy az itthonmaradottak nagyon is sokat gondoltak a szántóföld s az ősi tűzhely megszépitésére. E nélkül nem látnák biztositva a magyar földmivelő nép békés jövendő munkáját.

Használjunk hadibélyeget.

Adjunk a vak katonáknak!

Rebenwurzl Sára.

Irta: Lövő [illegible]

Mennyi megtörténik vannak már az oktoberi napok. Ami akkor történt, olyan mu, akar az álom, régmult idők halovány képe az emlekezet [illegible], mely mély álmu, csendes éjszakákon visszavisszatér. Itt jártam akkor is, ezen a tájon, ugyanezek a nyárfák bólogattak felém az országut mentén, ott az a földhányás ott ágyu állott a [illegible] messzebb, hátul az a széthányt szalmakazal, tüzérségi megfigyelő állomás volt valamikor. [illegible] a hogy lábánál ez a falu Dóna ült szemben, a [illegible] szomorotszalon az a romhalmaz volt a [illegible] templom. Ma egymáson keresztül kasul hevernek [illegible] tégláik halma. Magunk robbantottuk fel egy napsütötte novemberi hajnalon. Akkor, [illegible] az oroszokat kivertük Mármarosszigetről s [illegible] ugyanezett, megállithatatlan erővel jöttünk [illegible] felfelé a Prath völgyén. A futó ellenség min[illegible] elgyengitett maga mögött. Csávát vetett a [illegible] tetejére, felpörkölte az istállókat, szineket [illegible] nyomorodott népet, a jajveszékelő sirinkoszó lengyel menyecskét, s a lengő szakállu Rufinos szédőket hajtotta a tűzvonalon hunczok: [illegible] el az a magunk népét, a ez nem ő az [illegible] kik kenyeret. Dóna leégett egyetlen éjszakáján és a faluból nem maradt meg más csak ott a tanó domboldalon az a templom. Azt elkerülte a láng. Tornya messze elnézett a vidék felett, magasabb volt, mint a környék dombjai s az oroszok oda rakták fel a maguk tüzérségi megfigyelőállomását. Már napok óta kitünően lőttek, minden golyójuk talált: el kellett távolitanunk a tornyot.

* * *

Emlékszem, egy pénteken este volt épen, tüzéreink megkapták a parancsot, hogy lőjék rombba a templomot. A parancsról tudott minden ki. Már napok óta mondogattak egymásnak az emberek:

— Látnak bennünket az oroszok a toronyból, azért célosnak olyan jól.

Azon az estén azt feleltek a tüzérek:

— Holnap reggelre lepuffantjuk azt a tornyot.

Ott a front mögött volt a menekülők tábora. Kocsikon, lovakon, éjjel nappal jöttek utánunk, mekszerekben háltak. Ha előnyomultunk, ke vetták bennünket, ha vissza kellett menünk, futottak előttünk két-három falunyira. De mindig ott voltak a közelünkben, hogy reggel utánunk [illegible] a magunk falujában. Azt is tudták már, hogy a torony felett [illegible] a halálos itélet. Az első napokban kézibik is odatalált az néhány elévedt golyó, ők is meg[illegible] emlegették hát a dómi tornyot. s tudták ők is, hogy másnapra, szombaton reggelre mi vár az ideiglenes szép fehér toronyra. Akkor pén[illegible] teken este, áhitatos imák angjai az [illegible] sorban álló szekerek közöt, penyvek [illegible] olyikban gyertya is lobogott, halványan, [illegible] talan fennyel. Ott a Kocsiban, mely mi[illegible] óta volt a lakása eszeknek a [illegible] A táborra lassanként rásötétedett. Fekete[illegible] minden. Tünek se égtek, fények se [illegible] Odafent az égen nehéz felhők uszta[illegible] rejtegették a halálra itélt toronyból [illegible] ek elől az alvó katonákat. A generális [illegible] alatt automobiljában az ut közepén. Az automobil körül örök járkáltak, hogy a nagy urat ne szavaz hassa zenni. Az egyik őr egyszerre [illegible] kiáltott:

— Állj, ki vagy?

Es már emelte is puskáját a közeledő alakra. Az megállt. Asszony volt. Az őr [illegible]

Mit akarsz? — [illegible]

— A generálissal [illegible] — [illegible]

Veszprém város és vidéke legolcsóbb bevásárlási forrása.

Ifj. STREIT SAMUEL Kossuth Lajos-utca 1. (Takarék palota)

Ősz és téli Costum kelmék igen nagy választékban a legujabb mintákban kaphatók. Vászon, sifon kanavász, papun á

KURTZ GYULA

Uj és használt zongora, pianino, harmonium és cimbalom raktára.

Kölcsönzések, javitás és hangolás helyben és vidéken is teljesittetnek. Uj és használt hangszerek ujakért beszeríttetnek.

Az Első Magyar Általános Biztositó Társaság veszprémi főügynöksége

fogad tuz-, jég-, betörési-, baleset-, szavatossági-, élet- és járadék biztositásokat. A társaság a legrégibb és legnagyobb magyar biztositó intézet; biztositéki alapjai meghaladják a 210 millió koronát s igy minden tekintetben a legnagyobb biztonságot nyujtják.

Irodahelyiség: Szabadság-utca 8. sz. alatt.

Képviseli: **Suly László**

HATOMÁINK ÉLETMENTŐJE A „SZANITÉC" TETŰPOR

Legbiztosabb szer a kiütéses tifuszt terjesztő ruhatetvek ellen.

Gyógytárakban, drogériákban már mint kézi tálon csomag (csak a cimet kell ráirni) kaphat 1 koronáért. Kérjünk azonban határozottan „Szanitec"-port, mert mint minden jónak, ennek is akadt utánzója. A hol nem volna kapható, oda 3 dobozt utánvétellel küld Auber gyógytára Mohács.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Szépen, ízlésesen kivitelben, jutányos áron szállít mindenféle

nyomtatványt

„Vörösmarty"-könyvnyomda Devecser

Nyomatott a „Vörösmarty" könyvnyomda és kőnyomda intézetben Devecser 1916

XVII. évfolyam. [illegible] hétfő, január 30. [illegible]

Kemenesvidék

KÖZGAZDASÁGI FÜGGETLEN HETILAP.

(„KISCHELL és VIDÉKE") Megjelenik minden vasárnap. („KISCHELL és VIDÉKE")

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . 5 kor. | Negyedévre . . . 2 kor. —
Egy évre . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Laptulajdonos felelős szerkesztő:
Russ Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Czilléndik Ik. [illegible] és kézbesítő
folyosó ösv. Szigmond Istvánné
könyvkereskedése

Magyar föld — magyar kézen.

A magyar nemzeti és demokratikus földbirtokpolitika megoldását régóta sürgetik azok, akiknek még a háboru kitörése előtt is az volt a meggyőződésük, hogy Magyarország lakóeinak boldogulása a legszorosabb összefüggésben van a magyar mezőgazdaság fejlődésével. Ezt a meggyőződést a világháboru csak megerősítette. Egész természetes dolog tehát, ha a Magyar Gazdaszövetség már a háboru befejezése előtt, a döntő győzelmek előestéjén tanácskozás tárgyává tette azokat a kérdéseket, amelyektől függ a magyar mezőgazdaság jövő fejlődése.

A kiinduló pont a tanácskozásoknál az volt, hogy a mezőgazdasag jövőbeni fejlődését elsősorban is az ember mozditja elő, maga a földmivelő, ennek a földmivelőnek kell tehát okos törvényekkel, célra vezető társadalmi és törvényhozási intézkedésekkel a birtokában levő szántóföldön egy oly várat épiteni, amelynek védelme alatt meg tudjon feleini nemcsak gazdasági, hanem immar bizvást mondhatjuk történelmi hivatásának.

A szántóföld a legnagyobb erossége az orszánnak. Sajnos azonban ez az erőse még épen olyan szabad forgalom tárgya volt, mint valami bolti árucikk. A rossz törvények, sőt meg inkább az egymásra [illegible] es a legtöbbször logikai osszefüggésben nem álló törvényhozási intézkedések halmaza szinte hihetetlen gyorsasággal forgatta ki a magyar földmivelőt otthonából, vonta el tulajdonképeni hivatásától. Ezeken a bajokon kell tehát segiteni háboru utánra, s legelso sorban azt kell biztositani, hogy a magyar föld maradjon magyar kézen, maradjon azok kezen, a kikben meg van a testi és leiki készség arra, hogy kezelésük alatt a magyar szántóföld jövőben is megtud feleini nagy gazdasági és történelmi hivatásának.

A háboru máris sok tanuságot hozott felszinre, s igy az uj birtokpolitikának alapjai kezdenek kifejlődni. Az ellenség által fe'dult felvidéki falvak lakói részére a törvény kimondja az elidegenités tilalmát. Igy kell eljárni azokkal szemben is, akik mint rokkantak vagy mint évek hossza során át Amerikában éltek jutnak majd szántóföldhöz. Egy szóval alapvető tantétele a demokratikus nemzeti földbirpolitikánk, hogy a földbirtok hihetetlen nagy mobilizációját meg kell szüntetni, a földbirtok állandó egy kézben maradását biztositani kell.

Ehhez természetesen nemcsak biztonyos elidegenitési tilalmakra, hanem az örökösödési törvény megváltoztatására, a földteher mentesitésre, a mezőgazdasági hitel rendesésére, a földbirtokok feldarabolásának törvényszerű szabályozására is szükség lesz, vagyis más szóval amig a pénz mindenhatóságában vetett hitet le [illegible] romboljuk, magasabb benvatkozással addig a létező bajokon nem igen tudunk segiteni. Ugy kell a földbirtokot megszerezni, hogy abból tulajdonosát semmiféle pénzzel ki ne lehessen becsülni. Legyen a föld a szántó vető népé, s miután természetesen még mindig nagyon sok föld van egy tömegben, egyesek kezén, arról is kell gondoskoeni, hogy a földbirtok megosztás az eddiginél jóval [illegible] legyen.

Legnagyobb örömmel kell tehát üdvözölni és méltányolni a Darányi Ignác elnöklete alatt a Magyar Gazdaszövetségben megindult alapvető tanácskozásokat, amelynek célja az, hogy a háboru utanra az igazi nemzeti és demokratikus földbirtokpolitika sarkigazságait megállapitsák. A háboruból visszatérő hősök leginkább fogják látni, hogy az itthonmaradottak nagyon is sokat gondoltak a szántóföld s az ősi tűzhely megerősitésére. E nélkül nem látnák biztositva a magyar földmivelő nép békés jövendő munkáját.

Használjunk hadibélyeget.

Adjunk a vak katonáknak!

Rebenwurzl Sára.

[illegible]

Ideszo mögöttünk vannak már az októberi [illegible]. Ami akkor történt, olyan ma, akár az álom, regmult idők halovány képe az emlekezet [illegible], mely mély álmu, csendes éjszakákon visszavisszatér. Itt jártam akkor is, esen a tájon, ugyanezek a nyárfák bélogatták felem az országut mentén. ott az a földhányás ott ágyu állott s [illegible] hátul az a széthányt szalmakazal, tüzérségi megfigyelő állomás volt valamikor. [illegible], a hogy lábánál ez a falu Dóna ült szemben, a [illegible] szőlő domboldalon az a romhalmaz volt a [illegible] templom. Ma egymáson keresztül kasul he[illegible] tágiák halma. Magunk rabbantottuk fel [illegible] egy napfényes novemberi hajnalon. Akkor, [illegible] az oroszokat kivertük Mármarosszigetről s [illegible] megláthatatlan erővel jöttünk [illegible] felfelé a Pruth völgyén. A futó ellenség min[illegible] elpusztitott maga mögött. Csóvát vetett a [illegible] tanyájra, felpörkölte az istállókat, szineket [illegible] népet, a jajveszékelő si[illegible] s a lengő szakáll[illegible] szálfákat hajtotta a tűzvonalon hazánk: [illegible] el az a magunk népét, a cár nem ad no[illegible] kik kenyeret. Dóna leégett egyetlen éjszakáján és a faluból nem maradt meg más csak ott a tuló domboldalon az a templom. Azt elkerülte a láng. Tornya messze elnézett a vidék felett, magasabb volt. mint a környék dombjai s az oroszok oda rakták fel a magut tűzészéri megfigyelőállomását. Már napok óta kiitünöen löttek, minden golyéjuk talált: el kellett távolitanunk a tornyot.

* * *

Emlékszem, egy pénteken este volt épen, tüzéreink megkapták a parancsot, hogy löjék romokba a templomot. A parancsról tudott minden ki. Már napok óta mondogatták egymásnak az [illegible]

— Látnak bennünket az oroszok a toronyból, azért célznak olyan jól.

Azon az estén azt feleliék a tüzérek:

— Holnap reggelre lepuffantjuk azt a tornyot.

Ott a front mögött volt a menekülék tábora. Kocsikon, levakon, éjjel nappal jöttek utánunk, szekereken hátak. Ha elényszultunk, ke[illegible]yettek bennünket. ha vissza kellett [illegible] futottak előttünk két-három falunyira. De [illegible]dig ott voltak a közelünkben, hogy rögtön [illegible] a magunk népére. Azok is tudták már, hogy a torony felett [illegible] a halálos itélet. Az első napokban köztük is odatalált mar néhány eltévedt golyó, ők is sokat emlegették hát a dóma tornyot. s tudták ők is, hogy másnapra, szombaton reggelre mi vár az idelátszó szép fehér toronyra. Akkor pénteken este, áhitatos imák angtak az orosznyuton sorban álló szekerek között, ponyvák mögött s olyikban gyertya is lobogott, halványan, [illegible] talan fénnyel. Ott a kocsiban, mely már [illegible] óta volt a lakása ezeknek a hontalanoknak. A táborra lassanként ráesteledett. Fokatibe [illegible] minden. Tüzek se égtek, fények se [illegible] Odafenn az égen nehéz felhők ucztak, azok is rejtegették a halálra itélt toronyból figyelő orosszok elől az alvó katonákat. A generális ott álmodt automobiljában az ut közepén. Az automobil körül őrök járkáltak, hogy a nagy urat ne szavar hassa senki. Az egyik őr egyszerre harsányan kiáltott:

— Állj, ki vagy?

Es már emelte is puskáját a kezelő alakra. Az megszólt. Asszony volt. Az őr odamenő [illegible]

Mit akarsz? — [illegible]

— A generálissal akarok beszélni — [illegible] szett a válasz.